

טמונה בפרשה

עלון שבועי לעידוד העיון והבקיאות בפרשת השבוע

מגילת קהלת

סיפור לחג

הצדיק ר' מרדכי מנשכיו' היה עני ואביון שחי חיי צער ודחק כל ימות השנה. מנהגו היה לצרף פרוטה לפרוטה על מנת לקנות אתרוג מהודר לסוכות. פעם אחת בפרוס החג הלך לברוד לקנות אתרוג למצותו ובידו ששה רובל שנצטרפו מפרוטותיו. משבא לעיר, ראה יהודי יושב ובוכה. הלך אליו ושאלו: "אחי ורעי, מה לך בוכה?" "וי לי" - נענה הלה, "צרה גדולה באה עלי, שואב מים אני, מוליך בחבית מים לעיר ומתפרנס בצער. אך היום בפרוס החג, סוסי נפל לפתע ומת, וכעת אין לי תקנה אלא לחזור על הפתחים!" הוציא רבי מרדכי את צרור כספו מכיסו, נתנו לשואב המים ואמר לו: "צא וקנה לך סוס!" חזר רבי מרדכי לעירו ובכניסתו לביתו אמר בשמחה: "ברוך המקום ברוך הוא, שהזמין לי לחג זה הדר שבהדרים! כל ישראל יברכו על אתרוג, ואני אברך על סוס!"

שאלה לשולחן שבת

"טוב כעס משחוק כי ברזע פנים ייטב לב"

פשוטו של מקרא הוא שיש תועלת לכעס על פני השחוק. ויש לבאר כיצד דבר זה מתיישב עם דברי חז"ל בגנות מידת הכעס: "כל הכועס, כאילו עובד עבודה זרה", "כל הכועס כל מיני גיהנום שולטים בו... כל הכועס אפילו שכניה אינה חשובה כנגדו" (נדריים כב.), "ר"ל אמר: כל אדם שכועס, אם חכם הוא, חכמתו מסתלקת ממנו, אם נביא הוא, נבואתו מסתלקת ממנו... אמר ר' מני בר פטיש כל הכועס, אפילו פוסקין עליו גדולה מן השמים מורידין אותו" (פסחים סו:).

מטרת השאלה

הינה לעורר דיון סביב שולחן השבת. ניתן לשלוח את תשובותיכם למערכת (בציוף מקורות, אם ישנם) ובל"ג אכתוב מן התשובות בעוד כחודש.

פנינים

"והאלקים יבקש את נרדף" אפילו צדיק רודף רשע, אלקים יבקש את הנרדף' (תנחומא אמור) בתוכחה בפרשת בחוקותי כתוב: "ונסתם ואין רודף אתכם". ויש לבאר מדוע זה יותר חמור מלנוס מפני רודף, שלכאורה הנס ללא שרודפים אחריו יפנה לאחור ויראה שאין שם איש וינוח ממנוסתו, מה שאין כן הנס מאויב שיברח עוד ועוד. אך באמת יותר גרוע הוא לברוח מבלי רודף, כמו שמוכח בפסוק שלפנינו ועל פי המדרש המובא, שאפילו צדיק רודף רשע אלקים יבקש את נרדף. שלפי זה, האדם הנס מפני רודף, עם כל צעריו יש לו בכל זאת תנחומין ותקווה כי אלקים יגן עליו כחק ההשגחה. ולמרות שכאן בתוכחה מדובר בחוטאים, הרי אמרו בפירוש שאלקים יבקש את הנרדף - אפילו רשע! אך הנס מבלי רודף, אין הוא נרדף אמיתי כיון שאין אף אחד שבאמת רודף אחריו ומאבד הוא את הסגולה של 'נרדף' ואת הסייעתא דשמיא המיוחדת שנשלחת לנרדפים. ולכן קבע בתוכחה את הניסה הקשה יותר: 'ונסתם ואין רודף'. (גשמי ברכה)

"אל תאמר מה היה שהימים הראשונים היו טובים מאלה, כי לא מחכמה שאלת על זה"

בא הכתוב להדגיש, לבל יטעה האדם לחשוב שבדורות הראשונים היו צדיקים קדושי עליון, ואילו כעת עם ירידת הדורות אי אפשר להשיג דרגתם, כי זה שקר וכזב, ואדרבה בגלל ירידת הדורות יכול האדם בקל להעפיל למדרגות גבוהות ונשגבות, ועל מה שהיו צריכים להתייעץ הרבה להשיג בימים הראשונים, יכול האדם להגיע על ידי התגברות אחת בנסיון, הרי קרוב אליך הדבר מאד להשיגו. (בית אברהם)

"ומותר האדם מן הבהמה אין כי הכל הבל"

פירושים אחדים בביאור הפסוק: א. היתרון העצום שיש לאדם על פני הבהמה היא היכולת לעמוד ולומר על עצמו 'אין'. (בינה לעיתים) ב. הפשט הפשוט בפסוק הוא שאין הבדל בין האדם לבהמה ששניהם מתים וחוזרים לאדמה. ג. מותר האדם מן הבהמה היא מדת האין' דהיינו שידוע האדם שנוולד ללא כל שלימות ועליו לקנות שלימות ע"י שיתקן מידותיו ומעשיו, אבל הבהמה נבראה בשלימותה. והפסוק מסיים 'כי הכל הבל' - משום שאדם שאינו מבין שצריך לתקן את עצמו וחושב שהוא שלם ובבחינת 'הכל' - אזי הוא הבל באמת ודומה לבהמה לחלוטין. (תולדות אהרן) ד. כל מה ש'מותר האדם מן הבהמה אין' מדובר רק במצב ש'הכל הבל' דהיינו שהאדם אינו משתמש בכוחותיו המיוחדים לפעול ולהתעלות, אלא כל מעשיו הם הבל. (שער בת רבים)

"וטוב משניהם את אשר עדין לא היה אשר לא ראה את המעשה הרע אשר נעשה תחת השמש"

הגמרא (עירובין יג:) מביאה: 'תנו רבנן, שתי שנים ומחצה נחלקו בית שמאי ובית הלל. הללו אומרים נוח לו לאדם שלא נברא יותר משנברא, והללו אומרים נוח לו לאדם שנברא יותר משלא נברא. נמנו וגמרו: נוח לו לאדם שלא נברא יותר משנברא, עכשיו שנברא - יפשפש במעשיו, ואמרי לה - ימשמש במעשיו'. ויש לבאר מדוע בית שמאי ובית הלל התעלמו לגמרי מפסוק מפורש המופיע אצלנו שמשמע ממנו בבירור שנוח לו לאדם שלא היה נברא כלל? ויש לומר: א. בית שמאי ובית הלל נחלקו קודם למה שנפסק שקהלת מטמא את הידיים כי נאמרה ברוח הקודש, ולמ"ד שלא נאמרה ברוח הקודש - ניתן לחלוק כל הכתוב בה. (רא"ו) ב. הם נחלקו במי שלא יברא כלל, ושלמה עוסק במי שעתידי להיברא ועדיין לא נברא שאף הוא עדיף. ג. ב"ש ובי"ה הסיקו שעדיף לאדם רגיל שלא ליברא אבל תוס' שם מוסיפים שאין כוונתם לצדיק. ובקהלת, בא שלמה לומר שאפילו לצדיקים יש חסרון בהיבראם ממה שמושפעים בעולם הזה. (שירת דוד) ד. כאן מדובר בגלגול ראשון וכאן בשני. (ע"פ תשובות הקוראים הנכבדים שליט"א לשאלה לשולחן שבת' תשע"ט)

חידון א' ת'

התשובה לכל שאלה מתחילה באות המופיעה בתחילת השורה

- א. אחד מאלף מצאתי
- ב. "דברי חכמים _____ נשמעים"
- ג. לא להם המלחמה
- ד. דברי חכמים הם כ-
- ה. " _____ אמר קהלת"
- ו. " _____ האדם מן הבהמה אין"
- ז. "ו' _____ השמש ובא השמש"
- ח. " ואין כל _____ תחת השמש"
- ט. " _____ ילד מסכן וחכם "
- י. מקום אליו הולכים כל הנחלים
- כ. אוהבו לא ישבענו
- ל. "עושר שמור לבעליו _____"
- מ. אי אפשר לתקן אותו
- נ. לא להם העושר
- ס. "עת _____"
- ע. הוא יהולל חכם
- פ. מלכודת ציפורים
- צ. "הולך אל דרום וסובב אל _____"
- ק. הוא שלמה המלך
- ר. "עת _____"
- ש. היא מתוקה לעובד
- ת. "גם במדעך מלך אל _____"

חידון א' ת' הפוך

התשובה לכל שאלה מסתיימת באות המופיעה בתחילת השורה

- א. "ועת _____"
- ב. הוא חי, טוב מן האריה המת
- ג. "עת _____"
- ד. עץ הממהר להניץ לפני כל האילנות (רש"י)
- ה. היא עמדה לקהלת
- ו. "מה יתרון לאדם בכל _____"
- ז. "וליבי נוהג בחכמה ו _____ בכסלות"
- ח. מי ששומר אותו, לא יזרע
- ט. הוא לא במהרה ינתק
- י. "דברי _____ חכם חן"
- ך. יש לאור יתרון על פני ה-
- ל. רץ אל הבור
- ם. קהלת בנה _____ ונטע _____
- ן. הוא לא יוכל להמנות
- ס. "הסר _____ מלבך, והעבר רעה מבשרך"
- ע. "שומר מצווה לא _____ דבר _____"
- ף. אלוקים מבקש אותו
- ץ. "חופר _____ בו יפול"
- ק. הכעס נח ב _____ כסילים
- ר. "ובעל כנפיים יגיד _____"
- ש. "עת _____"
- ת. מלא כף ממנה טובה

ואלה שמות

"דברי קהלת בן דוד"

אלו שמות נוספים היו לשלמה המלך? (התשובות במדור התשובות)

מן המדרש

"טוב ארך רוח מגבה רוח". פרסי אחד בא לפני רב ואמר לו: "למדני תורה!". אמר לו רב: "אמור אלף", מיד ענה לו: "מי אומר שזו האות א'?", המשיך רב ואמר לו: "אמור בית", ושוב אמר הפרסי: "מי אומר שזו האות ב'?", גער בו והוציאו בנזיפה. הלך לו לשמואל ואמר לו: "למדני תורה!". אמר לו שמואל: "אמור אלף", שוב שאל הפרסי: "מי אומר שזו האות א'?", וכן כשאמר לו שמואל: "אמור בית", ושאל שנית: "מי אומר שזו האות ב'?", מיד שלח שמואל את ידו וצבט באוזנו של הפרסי בחזקה. מיד החל לזעוק: "אוזני, אוזני!". שאל אותו שמואל בתמימות: "מי אמר שזו האוזן שלך?" ענה הפרסי ברוגזה: "כולם יודעים שזו האוזן שלי!", חייך שמואל ואמר לו: "כך אף כולם יודעים שזו האות א' וזו היא ב'". מיד השתק הפרסי וקיבל עליו. הרי: "טוב ארך רוח מגבה רוח", טובה היא האריכה שהאריך שמואל עם הפרסי מהקפדה שהקפיד עליה רב, שאלולי כן, היה חוזר הפרסי לסורו. וכן, עקילס הגר שאל את רבי אליעזר: "מדוע בחר הקב"ה לחבב את הגר בלחם ובשמלה בלבד, שנאמר: "ואהב גר לתת לו לחם ושמלה", ואילו אני, כמה טווסים וכמה פסיונים היו לי שאפילו העבדים לא השגיוחו בהם. ענה לו: "וכי קלה היא בעיניך? דבר שביקש יעקב אבינו הוא! שנאמר: "ונתן לי לחם לאכל ובגד ללבוש". כשבא עקילס לפני רבי יהושע ושאל אותו על כן, ענה לו: "גר שנתגייר לשם שמים, זכה ובנותיו נישאות לכהונה, לחם זו לחם הפנים ובגד אלו בגדי כהונה". ועוד אמר לו: "לחם זו התורה, שנאמר: "לכו לחמו בלחמי". ובגד זה הכבוד, שנאמר: "בי מלכים ימלכו", או שהכוונה לטלית. הרי: "טוב ארך רוח טובה" והיא האריכה שהאריך רבי יהושע עם עקילס הגר, מהקפדה שהקפיד בו רבי אליעזר, שאלולי כן היה חוזר לסורו. (ע"פ מדרש רבה)

מילה במגילה

היום כמדי תקופה,
באדמת הגן מגרפה,
ריכך הגנן באמצעותה,
ופסק שדי לעת עתה.

המונח המבוקש הינו מילה
בת 3 אותיות המופיעה במגילה.
אשר כל שורה בחידה
רומזת להקשר שונה שלה.
(יתכן כתיב חסר וחילופי אותיות
בעלי הגיה דומה)

התשובה תתפרסם אי"ה בגליון הבא

מה המכנה המשותף בין הלכות תפילין להלכות סוכה?

***

"אם יוליד איש מאה"

במדרש (רבה שמות) נדרש פסוק זה על קין שהוליד מאה בנים. ובמדרש אחר (קהלת רבה) כתוב שלאחאב היו מאה בנים. דבר מעניין אצל שניהם, מצינו שלא היה להם קבורה: קין לא נקבר מפני שהמבול שטפו, ולאחאב לא היה קבורה כי חיה ועוף אכלוהו. ואנו למדים מזה דבר נורא: יכול האדם שיהיו לו מאה בנים וכל טוב שבעולם, אך לבסוף אפילו קבורה לא יקבר כיאות. ומדויק לשון המדרש שם: "טוב הנפל ממנו". אגב, במדרש תהילים כתוב: 'אמרו רבותינו, מאה בנים היו לו להמן, עשרה נהרגו ועשרה נתלו והשאר סיבבו על הפתחים שנים עשר חודש ובסוף נהרגו'. (אוצר הידיעות)

"ועת לתפור"

היכן בתורה מוזכרת תפירה? והיכן בנ"ך?

***

מצאו נא במגילה:

1. שני פסוקים שמתחילים ומסתיימים שניהם באותה המילה.
2. פסוק שמתחיל ומסתיים באות מ'.
3. ארבע מילים רצופות שמסתיימות באות י'.
4. אות המופיעה פעמיים ברצף. (9 תשובות)
5. את שמו של אחד מחלקי ה'משנה תורה' להרמב"ם.
6. שניים מתוך גלגל המזלות.
7. פסוק שמופיעים בו כל אותיות הא' ב'.

"זיכרון" סימן

גימטריאות ורמזים לזכירת מספר פסוקי הפרשה

במגילת קהלת ישנם 222 פסוקים, ואפשר לזכור זאת ע"י זכירת המילים:

"הבל הבלים הכול הבל" = בגימטריא = 222

תשובות

ושפני טמוני חול - תשובה לגליון קודם: מתי אפו בני ישראל מצות בסוכות? "ויאפו את הבצק אשר הוציאו ממצרים עוגות מצות" - ופסוק זה מדובר כשחנו בסוכות. **חידון א' ת'** - אדם, בנחת, גיבורים, דרבנות, הכל הבלים, ומותר, זרח, חדש, טוב, ים, כסף, לרעתו, מעוות, נבונים, ספוד, עשק, פח, צפון, קהלת, רקוד, שינה, תקלל. **חידון א' ת' הפוך** - לרפוא, כלב, להרוג, שקד, חכמה, עמלו, לאחוז, רוח, חוט משולש, פי, חושך, גלגל, בתים כרמים, חסרון, כעס, ידע רע, נרדף, גומץ, חיק, דבר, לבקש, נחת. **שעשועי דאורייתא** - בתורה בפרשת בראשית: "ויתפרו עלה תאנה". בנ"ך: באיוב: "שק תפרתי", וביחזקאל: "הוי למתפרות כסתות". 1. "הבל הבלים... הכל הבל" (פעמיים). 2. "מסיע אבנים... יסכן בם". 3. "הגדלתי מעשי בניתי לי". 4. סבב, שגגה, ההוא, חייב, ככה, ללכת, ממני, איננו, נתתי. 5. אהבה. 6. "כדגים", "האריה". 7. "יש אחד ואין שני גם בן ואח אין לו ואין קץ לכל עמלו גם עינו לא תשבע עשר ולמי אני עמל ומחסר את נפשי מטובה גם זה הבל וענין רע הוא". **ואלה שמות** - שלמה, קהלת, יקה (-יקא), אגור, ידידיה, למואל, איתיאל, גבר. **מילה במשנה סוכות** - ערבה. "הוא הלך במדבר" - 'מדבר הערבה', "ובידו ענף מצמח בר" - ענף מעץ ערבה, "לעוגה טעימה התאוה" - טעימה=ערבה, "ובקערה לש בצק בתקווה" - קערה ללישת בצק קרויה 'עריבה'. **טמונות במגילה** - 1. "ובעל כנפיים יגיד דבר" (יכ). 2. "ובטלו הטוחנות" (יבג). 3. "פורץ גדר ישכנו נחש" (יח). 4. "יהיו בגדיך לבנים" (טח). 5. "לכל זמן ועת" (גא). 6. "ואוכל את בשרו" (דה). 7. "הסירים תחת הסיר" (זו). 8. "ביקשו חשיבנות רבים" (זכט). 9. 'צל דקל' (רשי"י ויב). 10. "והחוט המשולש" (דיב). 11. "ממלך זקן וכסיל" (דיג). 12. 'כשחוק המלכים קופים ופילים' (רשי"י ויא). 13. "לכלב החי הוא טוב מן האריה המת" (טד). **טמונות בהפטרה** - 1. "וחית השדה נתתיך לאכלה" (לטד). 2. "והכיתי קשתך מיד שמאלך וחציך מיד ימינך אפיל" (לטג). 3. "ורעשו מפני דגת הים" (לחכ). 4. "וכל חומה לארץ תיפול" (לחכ). **שאלה לשלחן ראש השנה** - שאלנו: איך מבקשים מהקב"ה: 'תן פחדך' ו'זיראוך כל המעשים', הלא הכל בידי שמים חוץ מיראת שמים? כמה מעיקרי התשובות שהתקבלו במערכת: 1. הכוונה שיש לנו לפעול ולפתוח פתח כחודו של מחט, ואז הקב"ה יוכל להשפיע עלינו שפע של יראת השם. 2. הכוונה שהקב"ה ישרה עלינו מלמלה רוח של התעוררות לירא אותו מעצמינו. 3. אנו מבקשים בעצמנו על היראה וזו עבודתינו. 4. בכל הענינים אם מבקש אין מוכרח שימלאו בקשתו שהכל בידי שמים משא"כ במדת היראה אם מבקש ומחפש היטב, בוודאי ישיג וד' לא יעזבנו בידו. (יסוד העבודה)

ניתן להשיג את העלון:

במייל: ע"י שליחת מייל בקשה אל: temunabaparashah@gmail.com - מלמדים, תלמודי תורה ובתי ספר - נא ציינו זאת.

באתרים: 'לדעת', 'אידישער וינקל' (באידיש) 'תורת יוסף' ו'דרשו'.

בשכונת בית ישראל בירושלים: בחנות 'פיצוחי בית ישראל' רח' בית ישראל 1, ובמערכת.

זהו חידון משעשע מתמונות הרמוזות על פסוקים ומושגים ממגילת קהלת ומפירוש רש"י.
(תוכלו למצוא תשובות במדור 'תשובות')

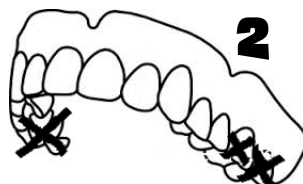
אדגיש, כי אין הכוונה להמחיש את הפסוקים כלל, אלא רק בדרך רמז וכפל לשון. (מומלץ לציין זאת לילדים)
אשמח לקבל רעיונות, חידוקים והערות: temunabaparashah@gmail.com
כמו"כ להצטרפות לרשימת התפוצה ולהקדשות ניתן לשלוח בקשה למייל הנ"ל.

טמונות במגילה

מקרא רמת קושי: רגל קשה

3

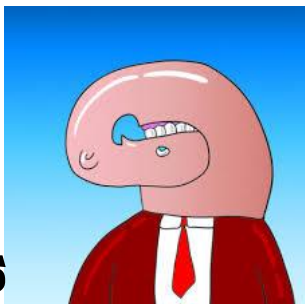
2

1

7

6

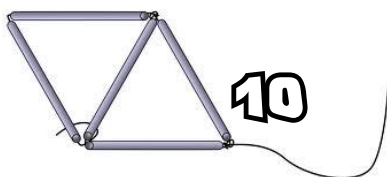

5

4

8

10

9

'מחשבה טובה'

התשובה לטמונה זו
תתפרסם בע"ה בגיליון הבא

תשובה לגיליון הקודם
"שני ספלים של כסף" (פ"ד מ"ט)

13

12

11

הפטרת שבת חוהמ"ס "והיה ביום ההוא" (יחזקאל לח' יה' - לט' טז')

טמונות בהפטרה

3

2

1

4

עדיין ניתן לרכוש את משחק ה'חדר בריחה' המבוקש! חידות ומשימות לכל הגילאים לחוויה משפחתית מושלמת!
לפרטים נוספים ולהזמנות התקשרו: 052-766-5775